

Βρυξέλλες, 28 Μαΐου 2026
(OR. en)

9075/26

TOUR 25
COMPET 553

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

Θέμα: «Οικοδόμηση βιώσιμου και ανταγωνιστικού τουρισμού για το μέλλον» —
Συμπεράσματα του Συμβουλίου (εγκρίθηκαν στις 28/5/2026)

Διαβιβάζονται συνημμένως στις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα «Οικοδόμηση βιώσιμου και ανταγωνιστικού τουρισμού για το μέλλον», τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 4178η σύνοδό του στις 28 Μαΐου 2026.

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΜΕ ΘΕΜΑ

«Οικοδόμηση βιώσιμου και ανταγωνιστικού τουρισμού για το μέλλον»

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

1. ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τα άρθρα 6 και 195 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά την υποστήριξη, τον συντονισμό και τη συμπλήρωση από την Ευρωπαϊκή Ένωση της δράσης των κρατών μελών στον τομέα του τουρισμού, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων των κρατών μελών και της Ένωσης, καθώς και των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.
2. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τα συμπεράσματά του της 1ης Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τον τουρισμό με ορίζοντα το 2030¹ (στο εξής: θεματολόγιο), την οδό μετάβασης για τον τουρισμό² και τη «Διακήρυξη της Πάλμας».
3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τον τρισδιάστατο χαρακτήρα της βιωσιμότητας —οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική— που πρέπει να ενσωματώνεται πλήρως στις τουριστικές πολιτικές.
4. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την οικονομική συμβολή του τουρισμού στην ΕΕ, ο οποίος το 2024 αντιπροσώπευε περίπου το 7 % της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας της, ενώ παράλληλα κάλυπτε το 10 % των θέσεων εργασίας και περιελάμβανε 4,6 εκατομμύρια επιχειρήσεις³, εκ των οποίων το 99 % είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)⁴, καθώς και τη συμβολή του τουριστικού τομέα στη συνολική ανταγωνιστικότητα της Ένωσης, επισημαίνοντας ότι σε ορισμένες περιφέρειες ο τουρισμός αποτελεί διαρθρωτικό πυλώνα της οικονομίας.

¹ 15441/22.

² [Οδός μετάβασης για τον τουρισμό](#).

³ Industrial Ecosystems Report (Εκθεση για τα βιομηχανικά οικοσυστήματα).

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ GROW, [Industrial Ecosystems Indicators Dashboard](#) (Πίνακας δεικτών βιομηχανικών οικοσυστημάτων) (2023).

5. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τον διατομεακό χαρακτήρα του τουρισμού και τη σημασία της αποτελεσματικής πολυεπίπεδης διακυβέρνησης στην Ένωση, με τη συμμετοχή της Επιτροπής, των κρατών μελών και, κατά περίπτωση, των περιφερειακών και τοπικών αρχών, των οργανισμών διαχείρισης προορισμών (ΟΔΠ), της τουριστικής βιομηχανίας και άλλων σχετικών φορέων, όπως οι επαγγελματικές ενώσεις, προκειμένου να διευκολυνθεί η συνεργασία και η ανταλλαγή ορθών πρακτικών και να ενισχυθεί ο συντονισμός μεταξύ των σχετικών τομέων πολιτικής και να αξιοποιηθούν παράλληλα τα υφιστάμενα πλαίσια και μέσα, αποφεύγοντας περιττές αλληλεπικαλύψεις.
6. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του θεματολογίου της 16ης Δεκεμβρίου 2025⁵ (στο εξής: έκθεση), ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι, σύμφωνα με την έκθεση, εξακολουθούν να υφίστανται κενά στην εφαρμογή στα κράτη μέλη και στους πέντε τομείς προτεραιότητάς της, συμπεριλαμβανομένης της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την ανάγκη για εντονότερες και συνεκτικές προσπάθειες για την αντιμετώπιση αυτών των κενών.
7. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η υλοποίηση ενός βιώσιμου, ανταγωνιστικού και ανθεκτικού τουριστικού οικοσυστήματος απαιτεί να δοθεί η δυνατότητα στις τουριστικές επιχειρήσεις, ιδίως στις ΜΜΕ, στους προορισμούς και σε άλλους σχετικούς φορείς, να κινητοποιήσουν και να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα σχετικά εργαλεία και μέσα της ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω απλουστευμένης και βελτιωμένης πρόσβασης στη διαθέσιμη χρηματοδότηση της ΕΕ, τεχνικής βοήθειας και συμβουλευτικής υποστήριξης, καθώς και διαρθρωμένης ανάπτυξης ικανοτήτων, αλληλοδιδαχής από ομοτίμους και ανταλλαγής ορθών πρακτικών.
8. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι οι γεωπολιτικές εντάσεις, η οικονομική αβεβαιότητα, οι εντεινόμενες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η υπερβολική εκμετάλλευση και η έλλειψη φυσικών πόρων, ο μη ισορροπημένος τουρισμός, οι ταχείες τεχνολογικές εξελίξεις και οι επίμονες ελλείψεις εργατικού δυναμικού επηρεάζουν τον τομέα και τις τοπικές κοινότητες στους προορισμούς, συμπεριλαμβανομένων των αιφνίδιων διαταραχών στη συνδεσιμότητα και των μεταβολών στη ζήτηση και την κινητικότητα.

⁵ 17007/25.

9. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι ο τουρισμός αποτελεί βασική κινητήρια δύναμη της βιώσιμης ανάπτυξης, της απασχόλησης, της κοινωνικής συνοχής και των πολιτιστικών ανταλλαγών στην Ένωση, μεταξύ άλλων σε αγροτικές, παράκτιες, ορεινές, εξόχως απόκεντρες περιοχές και λιγότερο δημοφιλείς περιοχές, και ότι η ανάπτυξή του πρέπει να διασφαλίζει την ευημερία των κατοίκων και των τοπικών κοινοτήτων, να διαφυλάσσει τη φυσική και την πολιτιστική κληρονομιά και να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης όσον αφορά την κλιματική ουδετερότητα, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την κυκλική οικονομία, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, τη μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα, την ανθεκτικότητα και την ανταγωνιστικότητα.
10. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της συνδεσιμότητας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η οποία εξασφαλίζεται μέσω της συμπληρωματικότητας των διαφόρων τρόπων μεταφοράς για το τουριστικό οικοσύστημα.
11. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι η βιωσιμότητα και η ανταγωνιστικότητα του τουριστικού οικοσυστήματος της Ένωσης αλληλοενισχύονται και αλληλοσυμπληρώνονται, καθώς οι προσανατολισμένες στη βιωσιμότητα επενδύσεις, οι πρακτικές και οι πρωτοβουλίες παραγωγής και κατανάλωσης —συμπεριλαμβανομένων της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της κυκλικότητας, της απανθρακοποίησης, της διατήρησης της φύσης και της βιοποικιλότητας, της ανθεκτικότητας των υδάτων, της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή— μπορούν τελικά να μειώσουν το κόστος και τους κινδύνους, να ενισχύσουν την παραγωγικότητα και την ποιότητα, να ενισχύσουν την ελκυστικότητα των προορισμών, την εμπειρία των κατοίκων και των τουριστών και να βελτιώσουν την ανθεκτικότητα, ενώ ένας ανταγωνιστικός τουριστικός τομέας είναι απαραίτητος για την επίτευξη και τη διατήρηση της επενδυτικής ικανότητας και καινοτομίας που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.
12. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι ο τουρισμός συνδέεται άρρηκτα με την εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και ΤΟΝΙΖΕΙ ότι οι ομαλές, ασφαλείς και αξιόπιστες διασυνοριακές μετακινήσεις, καθώς και η αποφυγή του αδικαιολόγητου κατακερματισμού των αλυσίδων αξίας και εφοδιασμού, στηρίζουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τους τουριστικούς φορείς και ενισχύουν τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα του τουριστικού οικοσυστήματος της Ένωσης.

13. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ, ως οριζόντια αρχή, τη σημασία της μείωσης του υφιστάμενου διοικητικού φόρτου και της αποφυγής δημιουργίας νέου περιττού διοικητικού φόρτου και ΤΟΝΙΖΕΙ τον πρωταρχικό στόχο της Ένωσης για απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ, με σκοπό την ενίσχυση και τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας και τον εξορθολογισμό των διαδικασιών για τις επιχειρήσεις, διασφαλίζοντας παράλληλα την επίτευξη των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων.
14. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι, κατά την προετοιμασία νέων πρωτοβουλιών, η συνοχή με τις υφιστάμενες νομοθετικές πράξεις επιτυγχάνεται με την αποφυγή περιττών αλληλεπικαλύψεων και ότι οι προτάσεις υποστηρίζονται από κατάλληλες εκτιμήσεις επιπτώσεων σύμφωνα με τις αρχές της βελτίωσης της νομοθεσίας, και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και την κατακερματισμένη δομή του τουριστικού οικοσυστήματος, καθώς και την πιθανή επιβάρυνση των ΜΜΕ.

Τοπικές κοινότητες και κοινωνική δικαιοσύνη

15. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την αυξανόμενη πρόκληση του μη ισορροπημένου τουρισμού, ο οποίος νοείται τόσο ως «υπερτουρισμός» όσο και ως «υποτουρισμός» και χαρακτηρίζεται από χωρική και εποχική συγκέντρωση των τουριστικών ροών και επενδύσεων, με αποτέλεσμα την πίεση σε ορισμένους προορισμούς και τη χαμένη αξιοποίηση ευκαιριών σε άλλους, και ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ την ανάγκη να δοθεί περαιτέρω προσοχή στους περιφερειακούς, αγροτικούς, νησιωτικούς, ορεινούς και απομακρυσμένους προορισμούς, προκειμένου να ενισχυθεί η περιφερειακή ισορροπία και να αξιοποιηθεί πλήρως το τουριστικό δυναμικό τους.
16. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της πολιτικής συνοχής για τη στήριξη της βιώσιμης και ισορροπημένης τουριστικής ανάπτυξης, καθώς και της ανθεκτικότητας των προορισμών, σύμφωνα με τις εδαφικές στρατηγικές.
17. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη:
- α) να κατανοήσουν καλύτερα τον ισορροπημένο τουρισμό, με τους εξής τρόπους:
 - i. συστηματική συλλογή, ανάλυση και χρήση δεδομένων σχετικά με τη χωρική και εποχική συγκέντρωση των τουριστικών ροών, την ανάπτυξη και τις πιέσεις που σχετίζονται με τον τουρισμό, τις προκλήσεις και την κατανομή των οφελών σε επίπεδο προορισμού·
 - ii. βελτίωση της συσχέτισης των τουριστικών δεδομένων με τις στεγαστικές πιέσεις, τη δυναμική των αγορών εργασίας, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και την ποιότητα ζωής των κατοίκων·

- β) να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν, κατά περίπτωση, εθνικές και περιφερειακές πολιτικές για τον ισορροπημένο τουρισμό, οι οποίες:
- i. προωθούν τη χωρική και χρονική ανακατανομή των τουριστικών ροών με βιώσιμο τρόπο, μεταξύ άλλων προς τις αγροτικές, ορεινές, νησιωτικές, απομακρυσμένες και εξόχως απόκεντρες περιοχές, καθώς και τις λιγότερο δημοφιλείς αστικές περιοχές, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συνεργασία όλων των σχετικών φορέων·
 - ii. στηρίζουν τη διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων, ενισχύοντας περαιτέρω την ανθεκτικότητα των τοπικών αλυσίδων αξίας και εφοδιασμού του τουρισμού·
- γ) να ενισχύσουν τη συμμετοχή των κοινοτήτων και την κοινωνική ισότητα με τους εξής τρόπους:
- i. διασφαλίζοντας την ουσιαστική συμμετοχή των κατοίκων, των τοπικών κοινοτήτων, των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των ΜΜΕ, του εργατικού δυναμικού και των ενώσεων στον τομέα του τουρισμού στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των τουριστικών στρατηγικών, με τη χρήση κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων, όπως αναλύσεις, έρευνες και διαβουλεύσεις·
 - ii. προωθώντας υπεύθυνα, προσβάσιμα και χωρίς αποκλεισμούς μοντέλα τουρισμού, μεταξύ άλλων με βελτιωμένη πρόσβαση για άτομα με αναπηρία, τα οποία κατανέμουν δίκαια τα οφέλη, σέβονται τους τοπικούς πολιτισμούς και περιορίζουν τις αρνητικές εξωτερικές επιδράσεις για τους κατοίκους·
 - iii. αξιολογώντας τα αποτελέσματα του Ευρωβαρόμετρου και άλλων συγκρίσιμων ερευνών για την παρακολούθηση των αντιλήψεων των πολιτών, της κοινωνικής αποδοχής του τουρισμού και της ποιότητας ζωής στους προορισμούς.

18. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή:

- α) να αναπτύξει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση του μη ισορροπημένου τουρισμού, αξιολογώντας το υφιστάμενο και το εν εξελίξει έργο των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των ομάδων εμπειρογνομόνων της ΕΕ και των κρατών μελών σχετικά με την ανθεκτικότητα και την κοινωνική βιωσιμότητα·
- β) να διερευνήσει δυνατότητες που θα μπορούσαν να διευκολύνουν την πρόσβαση των κατοίκων σε αθλητικές, πολιτιστικές και άλλες ψυχαγωγικές υπηρεσίες που παρέχονται στους προορισμούς·

- γ) να δημοσιεύσει στην πλατφόρμα της ΕΕ για τον τουρισμό και στον ενωσιακό πίνακα δεικτών για τον τουρισμό στατιστικά στοιχεία που συλλέγονται στο πλαίσιο του κανονισμού για τις στατιστικές στον τομέα του τουρισμού, στατιστικών ερευνών και άλλων καινοτόμων πηγών, καθώς και να ανταλλάξει βέλτιστες πρακτικές για τη μέτρηση του ισορροπημένου τουρισμού.

Συνδεσιμότητα και βιώσιμη κινητικότητα

19. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι οι αξιόπιστες, οικονομικά προσιτές, προσβάσιμες, συχνές και καθ' όλη τη διάρκεια του έτους αεροπορικές, χερσαίες και πλωτές συνδέσεις αποτελούν βασικό παράγοντα για την ισόρροπη τουριστική ανάπτυξη, την εδαφική συνοχή και την κινητικότητα των πολιτών, ιδίως για τα νησιωτικά κράτη μέλη, τις νησιωτικές και εξόχως απόκεντρες περιοχές —όπου η προσβασιμότητα και η οικονομική δραστηριότητα εξαρτώνται κυρίως από τις αεροπορικές μεταφορές— καθώς και για τις αγροτικές, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές.
20. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία των ευρέως διαθέσιμων λύσεων βιώσιμης και πολυτροπικής κινητικότητας και της μείωσης των φραγμών στην ελεύθερη κυκλοφορία, οι οποίες θα συμβάλουν στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των μεταφορών και στην απρόσκοπτη ταξιδιωτική εμπειρία για τους τουρίστες και τους κατοίκους, αντίστοιχα, και ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τη σημασία της ανακοίνωσης της Επιτροπής για τους σιδηροδρόμους υψηλής ταχύτητας⁶ για την προώθηση της βιώσιμης και συνδεδεμένης σιδηροδρομικής κινητικότητας σε ολόκληρη την Ένωση.
21. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι είναι σημαντικό οι τρόποι μεταφοράς να είναι προσβάσιμοι από όλους τους επιβάτες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα και αναπηρία, ως βασικό στοιχείο του τουρισμού χωρίς αποκλεισμούς.
22. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη:
- α) να εφαρμόσουν τοπικές, περιφερειακές, εθνικές και διασυνοριακές λύσεις μεταφορών για ισορροπημένο τουρισμό, οι οποίες ενσωματώνουν επιλογές βιώσιμης κινητικότητας και υποδομές που βελτιώνουν την πρόσβαση σε λιγότερο γνωστούς προορισμούς και αντιμετωπίζουν την εποχικότητα, σε συνέργεια με τις πολιτικές μεταφορών και συνδεσιμότητας της ΕΕ, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στα νησιά, τις αγροτικές, ορεινές, εξόχως απόκεντρες και απομακρυσμένες περιοχές·

⁶ [COM \(2025\) 903 final «Συνδέοντας την Ευρώπη μέσω σιδηροδρόμων υψηλής ταχύτητας»](#).

- β) να προωθήσουν βιώσιμες, πολυτροπικές και διασυνοριακές συνδέσεις συνδεσιμότητας για τον τουρισμό, συμπεριλαμβανομένων των σιδηροδρόμων, των λεωφορείων, των πορθμείων και άλλων μορφών δημόσιων μεταφορών, καθώς και της ποδηλασίας, συμπεριλαμβανομένων λύσεων «τελευταίου χιλιομέτρου» εντός των προορισμών, μεταξύ άλλων προς απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές·
- γ) να διευκολύνουν την ανάπτυξη υποδομών που σχετίζονται με τη συνδεσιμότητα (όπως οι υποδομές επαναφόρτισης) και υπηρεσιών που ωφελούν από κοινού τις τοπικές κοινότητες και τις **τουριστικές** ροές, συμπεριλαμβανομένων προσβάσιμων, διαλειτουργικών και, κατά περίπτωση, διασυνοριακών συμβατών ψηφιακών υπηρεσιών, για τη στήριξη απρόσκοπτων διαδρομών·
- δ) να συλλέγουν και να χρησιμοποιούν δεδομένα και δείκτες σχετικά με τα πρότυπα τουριστικής κινητικότητας και στο πλαίσιο των εθνικών και των περιφερειακών προσεγγίσεων παρακολούθησης του τουρισμού·
- ε) να προβούν σε περιφερειακή και θεματική συνεργασία για τη διευκόλυνση των διασυνοριακών ταξιδιών, μεταξύ άλλων προς γειτονικές και τρίτες χώρες.

23. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή:

- α) να ενσωματώσει τις σχετικές με τον τουρισμό ανάγκες συνδεσιμότητας και προσβασιμότητας των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων της διαρθρωτικής εξάρτησης από την αεροπορική συνδεσιμότητα και των ειδικών περιορισμών των νησιωτικών κρατών μελών, των νησιωτικών, περιφερειακών εξόχως απόκεντρων και απομακρυσμένων περιοχών, στις πολιτικές και τον σχεδιασμό των μεταφορών της ΕΕ, προκειμένου να στηριχθούν η εδαφική συνοχή και η ισόρροπη ανάπτυξη των προορισμών·
- β) να βελτιώσει τις απρόσκοπτες πολυτροπικές μετακινήσεις μεταξύ προορισμών, τις πληροφορίες και τις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των ολοκληρωμένων λύσεων έκδοσης εισιτηρίων, μεταξύ άλλων μέσω προσπαθειών διαλειτουργικότητας και τυποποίησης, και με τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε κατά παραγγελία υπηρεσίες κινητικότητας·
- γ) να διευκολύνει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και τη συνεργασία μεταξύ τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών με στόχο τη βελτίωση της συνολικής εμπειρίας κινητικότητας των τουριστών στον προορισμό.

Πράσινη μετάβαση και κλιματική αλλαγή

24. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι το τουριστικό οικοσύστημα εκτίθεται όλο και περισσότερο στην κλιματική αλλαγή και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, θέτοντας συστημικούς κινδύνους για την οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα, και ότι το οικοσύστημα μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά από ακραία καιρικά φαινόμενα, καταπόνηση των υδάτινων πόρων, απώλεια βιοποικιλότητας και ρύπανση.
25. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η επιτάχυνση των δράσεων μετριασμού και προσαρμογής, η προστασία της βιοποικιλότητας και η αποκατάσταση των φυσικών οικοσυστημάτων, σύμφωνα με τους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς στόχους της Ένωσης, είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ανθεκτικότητας, ελκυστικότητας και ανταγωνιστικότητας των προορισμών και των τουριστικών επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω περαιτέρω εστίασης στη μετάβαση προς πιο αναγεννητικές τουριστικές προσεγγίσεις που ωφελούν τη φύση και τους προορισμούς.
26. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη:
- α) να επιταχύνουν την πράσινη μετάβαση του τουρισμού σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, τους στόχους για το κλίμα και τις πολιτικές για την κυκλική οικονομία με τους εξής τρόπους:
 - i. ενθαρρύνοντας τις τουριστικές επιχειρήσεις να υιοθετήσουν κυκλικά επιχειρηματικά μοντέλα με αποδοτική χρήση των πόρων και χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα·
 - ii. προάγοντας την υιοθέτηση ολοκληρωμένων εργαλείων και επαληθευμένων συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, όπως το οικολογικό σήμα της ΕΕ και το EMAS, καθώς και αναγνωρισμένων εθνικών συστημάτων, από παρόχους τουριστικών υπηρεσιών και τουριστικούς προορισμούς·
 - β) να ενισχύσουν τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν στις πολιτικές για τον τουρισμό που συμβάλλουν καλύτερα στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα, με τους εξής τρόπους:
 - i. μέσω της διαχείρισης των τουριστικών ροών και με την προώθηση τουριστικών προϊόντων και λύσεων που βασίζονται στη φύση και είναι πιο ανθεκτικές στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής·
 - ii. εξετάζοντας το ενδεχόμενο ενσωμάτωσης των ανησυχιών για την κλιματική αλλαγή στις στρατηγικές για τον τουρισμό και, κατά περίπτωση, στον σχεδιασμό επενδύσεων·

- iii. εξετάζοντας τις ανάγκες προσαρμογής των υποδομών, την παράκτια και θαλάσσια προστασία και τις μεταφορές, ιδίως σε περιοχές που είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες σε κινδύνους που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, σύμφωνα με τις τοπικές κλιματικές προβολές·
- γ) να προσδιορίσουν κατάλληλα μέτρα με στόχο την κλιμάκωση της πράσινης μετάβασης προορισμών και επιχειρήσεων.

27. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή:

- α) να συνεχίσει να στηρίζει έργα έρευνας και καινοτομίας (E&K) και πιλοτικά έργα μεγάλης κλίμακας για τον κυκλικό και βιώσιμο τουρισμό, ιδίως μέσω των δραστηριοτήτων που στηρίζουν δράσεις για το κλίμα και το περιβάλλον, όπως το τρέχον πρόγραμμα LIFE, και να προάγει την αναπαραγωγή επικυρωμένων μοντέλων μέσω της πρωτοβουλίας για τις κυκλικές πόλεις και περιφέρειες και άλλων σχετικών υφιστάμενων μέσων·
- β) να στηρίζει τις προσπάθειες των κρατών μελών και των τουριστικών επιχειρήσεων για τη μείωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος, να διασφαλίσει ότι το τουριστικό οικοσύστημα εντάσσεται στο νέο ολοκληρωμένο πλαίσιο της ΕΕ για την ευρωπαϊκή ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και τη διαχείριση κινδύνων⁷, και να αναπτύξει γνώσεις και καθοδήγηση με σκοπό να βοηθήσει τους προορισμούς και τις επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν την κλιματική αλλαγή·
- γ) να επεξεργαστεί τις κλιματικές προβλέψεις που σχετίζονται με τον τουρισμό, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης μακροπρόθεσμων προβολών, με την αξιοποίηση υφιστάμενων εργαλείων, όπως η υπηρεσία κλιματικής αλλαγής Copernicus⁸, με σκοπό την αξιολόγηση των κινδύνων και των ευκαιριών και την προώθηση των ανταλλαγών μεταξύ των κρατών μελών που αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις, ιδίως όσον αφορά τις πολιτικές μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτήν·
- δ) να καταρτίσει και να επικαιροποιεί τακτικά κατάλογο πιστοποιήσεων και σημάτων βιωσιμότητας που αναγνωρίζονται σε ενωσιακό ή εθνικό επίπεδο.

⁷ Ευρωπαϊκή ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και τη διαχείριση κινδύνων — Ολοκληρωμένο πλαίσιο — Δράση για το κλίμα

⁸ [Υπηρεσία κλιματικής αλλαγής Copernicus](#)

Ψηφιακός μετασχηματισμός, δεδομένα και καινοτομία

28. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι ένα ισχυρό ευρωπαϊκό πλαίσιο για τα δεδομένα τουρισμού και η ολοκλήρωση του στρατηγικού σχεδιασμού, στα οποία περιλαμβάνονται ένα κοινό διαλειτουργικό οικοσύστημα δεδομένων, καθοδήγηση σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη, διαχείριση προορισμών βάσει δεδομένων, προηγμένα εργαλεία δεδομένων και καινοτόμες υπηρεσίες ταξιδιωτικής τεχνολογίας, αποτελούν στρατηγικούς μοχλούς για τον καλύτερο σχεδιασμό, την ανταγωνιστικότητα, τη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα του τουρισμού.
29. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη:
- α) να προωθήσουν την αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων ψηφιακών εργαλείων από τις τουριστικές επιχειρήσεις και τις δημόσιες αρχές που είναι αρμόδιες για τη διαχείριση των προορισμών, σύμφωνα με τους στόχους της ψηφιακής δεκαετίας⁹.
 - β) να συλλέγουν συστηματικά υψηλής ποιότητας δεδομένα σε πραγματικό χρόνο, χρησιμοποιώντας υφιστάμενες ψηφιακές πλατφόρμες, κατά περίπτωση, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων που διατίθενται στο ενωσιακό πλαίσιο δεδομένων σχετικά με τη βραχυχρόνια μίσθωση, να αναλύουν και να χρησιμοποιούν δεδομένα σχετικά με τον στρατηγικό σχεδιασμό, τη χωρική και εποχική διαχείριση των **τουριστικών** ροών, τις επενδύσεις και τα οφέλη και τις πιέσεις που σχετίζονται με τον τουρισμό.
 - γ) να προωθούν καινοτόμες και συμπεριληπτικές τουριστικές υπηρεσίες και προσεγγίσεις διαχείρισης προορισμών με βάση τα δεδομένα, για τους σχετικούς φορείς τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, με παράλληλο σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων.
30. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή, σε συνεργασία με την Eurostat και τις εθνικές στατιστικές αρχές, να επανεξετάσει και να βελτιώσει την κάλυψη των συγκρίσιμων στατιστικών για τον τουρισμό, από τις βασικές στατιστικές για τα ταξίδια και τις διανυκτερεύσεις έως τα δεδομένα σχετικά με τις οικονομικές, τις κοινωνικές και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τουρισμού, αξιοποιώντας τις ψηφιακές τεχνολογίες και την προηγμένη ανάλυση για τη βελτίωση της ποιότητας και της έγκαιρης υποβολής των τουριστικών δεδομένων, με παράλληλη αποφυγή του περιττού διοικητικού φόρτου.

⁹ [Πρόγραμμα πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία»](#)

31. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη:
- α) να επιταχύνει την ανάπτυξη του κοινού ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων για τον τουρισμό (ETDS), συμπεριλαμβανομένων των εξής:
- i. ανάπτυξη προτύπων για τη διαλειτουργικότητα και τη διακυβέρνηση των δεδομένων με σκοπό την υποστήριξη του τεκμηριωμένου σχεδιασμού, της παρακολούθησης και της συγκρισιμότητας στα κράτη μέλη και άλλους τομειακούς χώρους δεδομένων·
 - ii. περαιτέρω ανάπτυξη του πίνακα δεικτών της ΕΕ για τον τουρισμό, εδραίωση και προώθηση της πλατφόρμας της ΕΕ για τον τουρισμό ως πλατφόρμας ολοκληρωμένης στήριξης, και ανάπτυξη κατάλληλων επιλογών διακυβέρνησης και μηχανισμών συνεργασίας, όπως π.χ. κοινοπραξία ευρωπαϊκής ψηφιακής υποδομής·
 - iii. παροχή διαλειτουργικών εργαλείων ETDS, τεχνικής υποστήριξης και κινήτρων για τους κατόχους δεδομένων, ώστε να διασφαλιστεί τόσο η τεχνική όσο και η επιχειρησιακή ψηφιακή ικανότητα των επιχειρήσεων, των ΟΔΠ, των τοπικών αρχών και άλλων σχετικών φορέων, και να εξασφαλιστεί κρίσιμη μάζα παρόχων και χρηστών δεδομένων σε ολόκληρο το τουριστικό οικοσύστημα·
- β) να ενισχύσει ένα ανταγωνιστικό και καινοτόμο τουριστικό οικοσύστημα στον ψηφιακό τομέα με τους εξής τρόπους:
- i. προωθώντας τη δικτύωση μεταξύ εκκολαπητριών επιχειρήσεων, επιταχυντών και σχετικών κόμβων καινοτομίας·
 - ii. εξασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού, μεταξύ άλλων μέσω της αποτελεσματικής εφαρμογής των σχετικών ψηφιακών κανόνων της ΕΕ, κατά περίπτωση, με παράλληλη αντιμετώπιση των εξαρτήσεων από λύσεις ταξιδιωτικής τεχνολογίας εκτός ΕΕ, μεταξύ άλλων με την προώθηση ευρωπαϊκών εναλλακτικών λύσεων, ανοικτών προτύπων και φορητότητας δεδομένων, καθώς και του ελέγχου των χρηστών επί των δεδομένων·
 - iii. διασφαλίζοντας ότι οι ΜΜΕ, οι νεοφυείς επιχειρήσεις, οι επεκτεινόμενες επιχειρήσεις και, κατά περίπτωση, οι ΟΔΠ και οι δημόσιες αρχές μπορούν να έχουν πρόσβαση σε ενωσιακή χρηματοδότηση, κλιμακωτή χρηματοδότηση και συμβουλευτικές υπηρεσίες για ψηφιακές επενδύσεις, καθώς και προωθώντας διασυνοριακές συνέργειες μεταξύ των σχετικών συμφεροντούχων που δραστηριοποιούνται στην ψηφιοποίηση.

32. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή, σε συνεργασία με τον κλάδο και άλλους συμφεροντούχους:
- α) να συνεχίσει να στηρίζει έργα E&K, κλίνες δοκιμών και πιλοτικά έργα σχετικά με ψηφιακά εργαλεία και υπηρεσίες στον τομέα του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων όσων ενισχύουν τους έξυπνους προορισμούς, βελτιώνουν την προσβασιμότητα, στηρίζουν την καινοτομία και ενισχύουν την ανθεκτικότητα·
 - β) να στηρίζει πρωτοβουλία υπό την καθοδήγηση του κλάδου για την ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την υπεύθυνη και επαρκή χρήση της TN στον τουρισμό, σε ευθυγράμμιση με τη στρατηγική εφαρμογής της TN¹⁰, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τις στρατηγικές της ΕΕ, αναγνωρίζοντας τους σχετικούς υφιστάμενους άξονες εργασίας.

Δεξιότητες και ποιοτική απασχόληση

33. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η ποιοτική απασχόληση, οι κατάλληλες συνθήκες εργασίας και η ανάπτυξη δεξιοτήτων, σε ευθυγράμμιση με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης¹¹, την Ένωση Δεξιοτήτων¹² και τον χάρτη πορείας για ποιοτικές θέσεις εργασίας¹³, μεταξύ άλλων μέσω της ενωσιακής πρωτοβουλίας του συμφώνου για τις δεξιότητες και των εθνικών και περιφερειακών συμπράξεων δεξιοτήτων, είναι απαραίτητες για τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα και ανθεκτικότητα του τουριστικού τομέα· ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι τα προαναφερθέντα στοιχεία έχουν κρίσιμη σημασία για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των δημογραφικών μεταβολών, και για την ανάλυση των εποχικών και χωρικών προτύπων απασχόλησης, είναι δε ιδιαίτερα σημαντικά για τις υπηρεσίες φιλοξενίας και τουρισμού, καθώς και για να καταστούν ελκυστικότερες οι σταδιοδρομίες στον κλάδο του τουρισμού και να βελτιωθεί η διατήρηση των εργαζομένων.
34. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους:
- α) να προάγουν τη διά βίου μάθηση, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση των εργαζομένων και των ατόμων που αναζητούν εργασία στον κλάδο του τουρισμού, με ιδιαίτερη έμφαση στις πράσινες, τις ψηφιακές, τις επιχειρηματικές, καθώς και στις κοινωνικές και τις διαπολιτισμικές ικανότητες, και να παρέχουν ενισχυμένη προβολή και μεγαλύτερη διάχυση για τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου και της υιοθέτησης τέτοιων προγραμμάτων·

¹⁰ [Στρατηγική εφαρμογής της TN](#)

¹¹ [Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης](#)

¹² COM (2025) 90 final.

¹³ COM (2025) 944 final.

- β) να επεκτείνουν τις εθνικές και περιφερειακές συμπράξεις δεξιοτήτων στις τουριστικές περιφέρειες και να ενισχύσουν τον ρόλο των ΟΔΠ, των περιφερειακών και τοπικών αρχών και άλλων σχετικών φορέων ως πολλαπλασιαστών δεξιοτήτων·
- γ) να ενισχύουν τα εργαλεία συλλογής πληροφοριών και πρόβλεψης για τις δεξιότητες σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο, μεταξύ άλλων συνεισφέροντας σχετικά δεδομένα για την απασχόληση και τις δεξιότητες στον ETDS·
- δ) να ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές σχετικά με τη διαχείριση της εποχικότητας, τις δυνατότητες σταδιοδρομίας και τη διατήρηση των εργαζομένων, βελτιώνοντας τη διαθεσιμότητα συγκρίσιμων πληροφοριών σχετικά με τις ανάγκες σε δεξιότητες και σε εργατικό δυναμικό, καθώς και με την ποιότητα των θέσεων εργασίας.

35. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή:

- α) να συνεχίσει τις εργασίες της σχετικά με την ενωσιακή πρωτοβουλία του συμφώνου για τις δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων της σύμπραξης δεξιοτήτων μεγάλης κλίμακας για τον τουρισμό και άλλων σχετικών προγραμμάτων για την αναβάθμιση δεξιοτήτων και την επανειδίκευση·
- β) να στηρίξει την ανάπτυξη συγκρίσιμων, προηγμένων, ολοκληρωμένων εργαλείων συλλογής πληροφοριών και πρόβλεψης για τις δεξιότητες για τον τουρισμό σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω του συντονισμού, της μεθοδολογικής καθοδήγησης και της αποτελεσματικής αξιοποίησης του ETDS·
- γ) να συνεχίσει να υποστηρίζει έργα που σχετίζονται με τον τουρισμό στο πλαίσιο προγραμμάτων της ΕΕ και άλλων μέσων για τη στήριξη των δεξιοτήτων και της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού στον τουρισμό·
- δ) σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, να διερευνήσει περαιτέρω και να προωθήσει τη χρήση του ευρωπαϊκού δικτύου υπηρεσιών απασχόλησης (EURES), για τη βελτίωση των υπηρεσιών αντιστοίχισης σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ άλλων για την αντιμετώπιση της εποχικής ζήτησης και των κενών στην απασχόληση.

Ανθεκτικότητα, προσαρμοστική διαχείριση και ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων

36. Με την επιφύλαξη των υφιστάμενων μέσων, ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη ενίσχυσης της ετοιμότητας και της αντίδρασης σε περιπτώσεις κρίσεων σε ολόκληρο το τουριστικό οικοσύστημα με τους εξής τρόπους:

- α) αναπτύσσοντας διαρθρωμένα συστήματα εκτίμησης και πρόληψης κινδύνων, σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης και έγκαιρης προειδοποίησης σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, με βάση υφιστάμενα έργα της ΕΕ¹⁴.

¹⁴ Διαχείριση κρίσεων και διακυβέρνηση στον τομέα του τουρισμού — Εκτελεστικός Οργανισμός για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας και τις ΜΜΕ (EISMEA).

- β) βελτιώνοντας την επικοινωνία σε καταστάσεις κρίσης, συμπεριλαμβανομένων προσβάσιμων πληροφοριών σε πολλές γλώσσες και μορφότυπους, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των ευάλωτων ταξιδιωτών·
- γ) ενσωματώνοντας τη διαχείριση κρίσεων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την ασφάλεια και την προστασία των μετακινήσεων και τη μείωση του κινδύνου καταστροφών στις στρατηγικές για τον τουρισμό και στα πλαίσια έξυπνων προορισμών.

37. ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την προσαρμοστική διαχείριση του τουρισμού με τους εξής τρόπους:

- α) χρησιμοποιώντας δεδομένα και συστήματα παρακολούθησης σε πραγματικό χρόνο για τη διαχείριση των τουριστικών και ημερήσιων ροών επισκεπτών, και προσαρμόζοντας τα μέτρα με στοχευμένο και αναλογικό τρόπο·
- β) προωθώντας τη διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων, όπως ο αργός και ο φυσιολατρικός τουρισμός, ο πολιτιστικός τουρισμός, τα επαγγελματικά ταξίδια και οι υπηρεσίες MICE, ενισχύοντας την κατάτμηση της αγοράς και παρατείνοντας την τουριστική περίοδο, ώστε να μειωθεί η ευπάθεια και η έκθεση σε κλυδωνισμούς και μη ισορροπημένο τουρισμό·
- γ) προωθώντας τη διατομεακή συνεργασία με άλλους τομείς πολιτικής, όπως οι μεταφορές, το περιβάλλον, ο πολιτισμός, η ψηφιακή τεχνολογία και η υγεία, με σκοπό τη διαχείριση της αβεβαιότητας και των εξωτερικών κλυδωνισμών.

38. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη:

- α) να στηρίξει τους προορισμούς, ιδίως τους ΟΔΠ, στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας και κοινωνικής βιωσιμότητας, μεταξύ άλλων μέσω έργων και πρωτοβουλιών που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και παράγουν αναπαραγωγίμες βέλτιστες πρακτικές, με έμφαση στις τοπικές κοινότητες και στο περιβάλλον·
- β) να διασφαλίσει ότι η ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων, η πρόληψη κινδύνων και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή λαμβάνουν ενισχυμένη προσοχή και στήριξη·
- γ) να διευκολύνει τον καλύτερο συντονισμό μεταξύ των κρατών μελών και των σχετικών συμφεροντούχων, για την ενίσχυση της ετοιμότητας και της αντίδρασης, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, μέσω ad hoc ρυθμίσεων συντονισμού, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του τουριστικού οικοσυστήματος·
- δ) όταν είναι αναγκαίο, να λαμβάνει μέτρα και να εγκρίνει προτάσεις για τον μετριασμό των αρνητικών συνεπειών των κρίσεων, οι οποίες έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο τουριστικό οικοσύστημα της Ευρώπης.

Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση

39. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τη σημασία της ισχυρής πολυεπίπεδης και πολυμερούς διακυβέρνησης, με τη συμμετοχή όλων των σχετικών τομέων πολιτικής και των αντίστοιχων συμφεροντούχων, όπως οι ΟΔΠ, οι ενώσεις, οι τοπικές κοινότητες, οι επιχειρήσεις και άλλοι σχετικοί φορείς.
40. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ τη σημασία της συνεργασίας, κατά περίπτωση, με σχετικούς διεθνείς εταίρους και οργανισμούς, προκειμένου να ενισχυθεί η συνοχή, η ανθεκτικότητα και η παγκόσμια ανταγωνιστικότητα του τουριστικού οικοσυστήματος της Ευρώπης.
41. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την ανάγκη να διερευνηθούν πιθανά μέσα για την περαιτέρω ενίσχυση της διακυβέρνησης όσον αφορά την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων και την προσαρμογή και ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, αποφεύγοντας παράλληλα τις αλληλεπικαλύψεις μέσω της ενοποίησης και της ευθυγράμμισης των υφιστάμενων πλαισίων διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, εκείνων που υποστηρίζουν την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων προόδου προς την επίτευξη των σχετικών στόχων της Ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
42. ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη να ενισχυθεί η προβολή της Ευρώπης ως κορυφαίου προορισμού, προωθώντας την εικόνα της Ευρώπης ως ασφαλούς, βιώσιμου και συμπεριληπτικού ταξιδιωτικού προορισμού, αναγνωρίζοντας την ασφάλεια και την προστασία ως καίριας σημασίας για την τουριστική εμπιστοσύνη, με πλήρη σεβασμό της αυτονομίας των εθνικών και των περιφερειακών εμπορικών σημάτων, διασφαλίζοντας παράλληλα τη δίκαιη προβολή των διαφόρων προορισμών.
43. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη:
- α) να ενισχύσουν τον συντονισμό μεταξύ του τουρισμού και συναφών τομέων πολιτικής, όπως οι μεταφορές, το περιβάλλον, η περιφερειακή ανάπτυξη, η ψηφιακή τεχνολογία, η καινοτομία, οι δεξιότητες, η εκπαίδευση, η αγορά εργασίας, ο πολιτισμός και ο αθλητισμός, αντικατοπτρίζοντας την τουριστική προοπτική στις σχετικές πρωτοβουλίες πολιτικής·

- β) να ενισχύσουν τη διακρατική διάσταση του τουρισμού μέσω διασυνοριακής, θεματικής ή περιφερειακής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης συνεργατικών σχηματισμών και, κατά περίπτωση, να συντονίσουν προσεγγίσεις σε σχετικά διεθνή φόρουμ για τον τουρισμό·
- γ) να ενισχύσουν τον διαρθρωμένο διάλογο μεταξύ των εθνικών, των περιφερειακών και των τοπικών αρχών, των ΟΔΠ και άλλων σχετικών φορέων, με σκοπό τη βελτίωση της συλλογής δεδομένων, των δεικτών, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, πλαισίων δεικτών ευθυγραμμισμένων με τους ΣΒΑ και εργαλείων υποβολής εκθέσεων, της ευθυγράμμισης της στρατηγικής και της εφαρμογής πολιτικών για τον βιώσιμο τουρισμό.

44. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή:

- α) να προωθήσει τη διατομεακή συνεργασία σε άλλους σχετικούς τομείς πολιτικής της ΕΕ, όπως οι μεταφορές, η πολιτική συνοχής και η περιφερειακή πολιτική, το περιβάλλον, η στέγαση, η προστασία των καταναλωτών, ο πολιτισμός και ο αθλητισμός, αντικατοπτρίζοντας την τουριστική προοπτική στις σχετικές πρωτοβουλίες πολιτικής και εξορθολογίζοντας τις διαδικασίες, ώστε να δημιουργηθεί ένα συνεκτικό, κατάλληλο για επενδύσεις και ευνοϊκό περιβάλλον πολιτικής για τον τουρισμό·
- β) να ενισχύσει τη διεθνή διάσταση του τουριστικού οικοσυστήματος της ΕΕ, ως στοιχείου της εξωτερικής δράσης και της οικονομικής διπλωματίας της Ένωσης, μεταξύ άλλων με τους εξής τρόπους:
 - i. ενισχύοντας τη συνεργασία και τις διαρθρωμένες ανταλλαγές με χώρες και περιοχές εταίρους που είναι σημαντικές για τον τουρισμό και τη συνδεσιμότητα·
 - ii. συμμετέχοντας, κατά περίπτωση, σε σχετικούς διεθνείς οργανισμούς και φόρουμ και στις εργασίες τους για την ανάλυση και τον καθορισμό προτύπων, συμπεριλαμβανομένων του ΟΗΕ, του Οργανισμού Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών, του ΟΟΣΑ και των σχετικών προγραμμάτων G7/G20·
 - iii. στηρίζοντας τη διεθνή συνεργασία για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και τη συγκρισιμότητα των τουριστικών δεδομένων και δεικτών, κατά περίπτωση, σε συντονισμό με τα κράτη μέλη.
- γ) να ενσωματώσει στην πλατφόρμα της ΕΕ για τον τουρισμό μια φιλική προς τον χρήστη υπηρεσία μίας στάσης, η οποία θα παρέχει διαθέσιμες πληροφορίες για το τουριστικό οικοσύστημα, καθώς και σχετικές ευκαιρίες στήριξης και χρηματοδότησης·

- δ) να διευκολύνει τη συνεκτική τουριστική παρουσίαση και την προβολή σε επίπεδο ΕΕ, κατά τρόπο συμπληρωματικό προς την αυτονομία και την πολυμορφία των εθνικών και των περιφερειακών σημάτων, καθώς και τις ικανότητες προώθησης, με τους εξής τρόπους:
- i. εκσυγχρονίζοντας το αφηγηματικό πλαίσιο και το πλαίσιο προβολής «Προορισμός: Ευρώπη», σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, με παράλληλη διασφάλιση της πλήρους ένταξης των νησιωτικών, των εξόχως απόκεντρων περιοχών και των λιγότερο δημοφιλών περιοχών·
 - ii. ενισχύοντας την ευθυγράμμιση μεταξύ των τουριστικών αφηγημάτων, των στόχων βιωσιμότητας και των ευρύτερων προτεραιοτήτων πολιτικής της ΕΕ.

Έλεγχος και παρακολούθηση

45. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους σχετικούς συμφεροντούχους, να στηρίζει και να παρακολουθήσει την εφαρμογή των παρόντων συμπερασμάτων, τα οποία βασίζονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το θεματολόγιο για τον τουρισμό με ορίζοντα το 2030.
46. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να παρακολουθεί και να υποβάλλει στο Συμβούλιο, ανά τριετία από την έγκριση των παρόντων συμπερασμάτων, ενοποιημένη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή τους, καθώς και τις σχετικές δράσεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα των συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με το θεματολόγιο για τον τουρισμό με ορίζοντα το 2030.
47. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να λάβει δεόντως υπόψη τα παρόντα συμπεράσματα, καθώς και τις προτεραιότητες και τις δράσεις που καθορίζονται σε αυτά, κατά την προετοιμασία της επικείμενης στρατηγικής της ΕΕ για τον βιώσιμο τουρισμό.
48. ΚΑΛΕΙ τους συμφεροντούχους στον τομέα του τουρισμού να συμμετέχουν στην υλοποίηση των παρόντων συμπερασμάτων, σε συνεργασία με την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση των εταίρων και των πελατών τους και συμβάλλοντας με την εμπειρογνωμοσύνη και την πείρα τους, διαδίδοντας παράλληλα τις κτηθείσες γνώσεις και τα παραχθέντα αποτελέσματα.